

DOMINICUSPAROCHIE – UTRECHT

13 februari 2011, 6e zondag door het jaar
Jezus Sirach 15,15-20; Matteüs 5,17-37

"VERZOEND..."

VERKONDIGING

De liturgie reikt ons deze laatste weken vóór de Veertigdagentijd gedeelten aan van de beroemde "Bergrede.

Jezus van Nazareth – zoon van Maria en Jozef – is begonnen aan zijn openbare leven.

Jezus, zijn naam betekent: "God redt."

Maar inmiddels had zijn eigen dorp hem al min of meer uitgespuugd en niemand zag in hem een reddende God.

Hij trok het land door en zei - soms aarzelend - wat eenvoudige woorden. Woorden als: "Niet heersen, maar dienen.

Niet de groten der aarde, maar de armen van geest.

Niet de keizer, maar het kind."

Er waren mensen die zijn eenvoud verstonden en ze gingen mee in zijn spoor.

En zo is die man uit dat dorp Nazareth op een dag in het veld gaan zitten en voor een grote menigte mensen heeft hij daar de armen zalig geprezen en de rijken vervloekt en vlak daarna heeft Hij gezegd:

"Jullie zijn het licht van de wereld en het zout van de aarde."

We hebben het de laatste weken in de evangelieverhalen aanhoord, met gemengde gevoelens.

Hoezo licht der wereld en zout der aarde?

We krijgen ons eigen leven soms maar met moeite op orde.

De crisis houden we niet tegen, rampen voltrekken zich toch, en de politiek doet wat ze wil. We verzetten echt geen bergen.

Hoewel? Als we naar het volk van Egypte kijken afgelopen week...

De toehoorders destijds luisterden met gemengde gevoelens.

De tijden waren slecht in de streek waar Jezus rondtrok.

Grootgrondbezitters gooiden de kleine boeren en arme pachters van hun land. Vrouwen werden met grote willekeur door hun man verstoten en moesten maar zien hoe ze in leven konden blijven. En daardoorheen speelde de angst voor de vreemde overheersers, die dwang en geweld gebruikten als dat zo uitkwam.

Dat is de groep mensen, tegen wie Jezus het heeft,

niet de machtigen van deze aarde :

geen Herodes of Mubarak, Chamenei, en zelfs niet Obama.

Hij spreekt een menigte toe van mensen die gekweld worden door ziekte of pijn.

En dat zijn mensen in de greep van krachten waar ze geen

vat op hebben. Vandaag de dag kunnen we aan het volk van Egypte denken.

Maar ook mensen in verwarring, met psychische kwalen, of verlamden, zij die hun weg niet kunnen gaan en zich neerleggen bij de situatie.

Tegen deze groep mensen – en over de eeuwen heen tegen ons, praat Jezus vandaag over ware gerechtigheid, niet naar de letter, niet alleen formeel, maar naar de geest, vanuit het hart. Het gaat Jezus om de zorg voor elkaar en daarnaast de eigenwaarde, de echtheid en transparantie.

Dat is een levenshouding van ruimte en openheid en die groeit niet zonder pijn en strijd. We hebben het afgelopen weken gezien op het beroemd geworden Taghirplein

In onze situatie zijn er die hun machteloosheid omzetten in woede tegen anderen en die de schuld geven van alles.

Nederlanders met een andere culturele achtergrond moeten het nu nogal eens ontgelden.

Er zijn er die zich terugtrekken in hun eigen bedoening, en denken: 'Het zal wel, 'ze' zoeken het maar uit'

Maar dan stap je niet over je eigen schaduw heen en vind je niet de gerechtigheid waar Jezus het vandaag over heeft.

Overigens staat er niet voor niets geschreven, dat Jezus bij het begin van deze toespraak, de berg afdaalde naar het open veld. Het veld is de plek voor Jan en Alleman.

Het is geen eigendom, het heeft geen afbakening.

Het veld is de plek waar je verloren kunt lopen, maar het ook een plein worden, waar zich een vreedzame revolutie ontketent

Het veld is de plek waar Kain zijn broer Abel vermoordde, maar het is ook de plek waar de herders lagen met hun schapen in die eerste kerstnacht.

In het veld komen mensen bij elkaar die hun plek wat kwijt geraakt zijn, die het allemaal niet meer zo goed weten.

Van Jezus verwachten ze toekomst en heil.

En Jezus geeft deze verarmde en verstoten mensen opnieuw vertrouwen. Hij grijpt terug op de oudste en meest oorspronkelijke Godservaring:

dat aan elk mens recht zal worden gedaan.

Onze God is ten diepste te vertrouwen. Hij heeft de naam van elke mens in de palm van zijn hand geschreven.

God is onze Abba – onze vader en moeder tegelijk.

Hij - Zij - is een God van levenden.

Jezus versterkt in zijn toehoorders van toen en door de eeuwen heen tot op vandaag het vertrouwen op een God, die van mensen houdt. Ze beseffen, dat ze worden gezien.

Ze beseffen, dat dit leven niet het einde van hun verhaal zal zijn. Hun angst wordt minder, hun vertrouwen groeit.

Jezus van Nazareth heeft het in zich om mensen deel van leven

te geven, hun creativiteit aan te spreken.

En dat heeft te maken met de Geest – de heilige Geest – waar wij doorgaans niet zo goed raad mee weten, maar die dag-in dag-uit in mensen werkt.

Het is duidelijk dat Jezus niet vervalt in de romantiek.

Zijn woorden in het evangelie van vandaag lijken zelfs wat hard en radicaal.

En toch...als Jezus aan een menigte arme en hongerige mensen in het veld belooft, dat God hen recht zal doen, roept Hij een Godsbeeld op, dat ook voor velen van ons tamelijk nieuw zal zijn: een God die de kant kiest van de verworpenen der aarde, van de uitgestotenen, van mensen zonder stem.

Uiteindelijk heeft Jezus zelf ervaren wat het is om een verworpene, een uitgestotene te zijn.

En in Jezus wordt God zelf een verworpene, een rechteloze.

Het enige beeld dat wij van God hebben is dat van Jezus: gekruisigd en opgestaan. Maar in diezelfde Jezus breekt de creativiteit van de Geest ten volle door.

De meesten van ons horen in deze samenleving niet onmiddellijk bij de armen, de verworpenen, de uitgestotenen. Toch kunnen ook wij ons aansluiten bij die stoet die geen stem heeft. Misschien verstaan dan ook wij dat merkwaardige woord van Jezus:

“Wie ten einde toe alles durft te geven,
handen, woorden, brood,
trouw op dood en leven –
zalig, gelukkig is die mens...”

VOORBEDEN

Laten wij bidden tot God, die ons voorgaat met zijn licht

L: voor de volkeren van het Midden Oosten en Noord Afrika -
in het bijzonder het volk van Egypte
opstaand voor recht en openheid:
dat ze doortastend en behoedzaam te werk gaan
dat ze de moed niet verliezen.

Voor mensen die geen positie hebben
in de Nederlandse samenleving:
dat hun licht en hun strijd worden gezien
dat ze toekomst vinden, zin en betekenis in hun leven.

Voor mensen die verantwoordelijkheid dragen
in invloedrijke functies :
dat ze recht doen en wegwijzer zijn
voor een goede manier van samenleven
op het werk, op scholen, in zorghuizen en elders.

Voor onze gemeenschap, hier verzameld:
dat we geloven in de kracht van de geest in ons,
juist op momenten dat het er op aan komt.
Dat we ons licht laten schijnen voor elkaar en voor de wereld

Voor onze zieken, hier in ons midden,
thuis en in de zieken- en verpleeghuizen.
en voor de mensen die bij hen horen -

Voor onze lieve doden van wie de namen
niet willen en niet kunnen vergeten.

VG: Goede God, laat uw licht schijnen
over onze levensweg -
dat wij doen wat goed is, onze woorden wegen,
in onze daden recht doen aan mensen.
Dan zal uw licht over ons opgaan.

Baptiste Tuin o.p.